

PRAWO ROŁNIKA — ПРАВО РІЛЬНИКА

Organ Związku Zawod Rolników dla Wojew. Wschodnich
Орган Зв'язку Завод. Рільників для Воев. Вєхідних

WYCHODZI w KAŻDĄ NIEDZIELĘ ВИХОДИТЬ КОЖДОЇ НЕДІЛІ

Prenumerata roczna . . . zł. 10— Prenumerata kwartalna . zł. 2 60
Пренумерата річна . . . зл. 10— Пренум. чвертьрічна . зл. 2 60

Cena jednego egzemplarza 20 gr.
Ціна одного примірника 20 сот.

Adres Redakcji i Administracji:
STANISŁAWÓW, GMACH STAREGO SĄDU,
PLAC TRYNITARSKI.

Адрес Редакції і Адміністрації:
СТАНІСЛАВІВ, ДІМ СТАРОГО СУДА,
ПЛОЦА ТРИНІТАРСЬКА.

Za Komitet Redakcyjny: Dr. Stanisław HOFMOKL
За Комітет Редакційний: Др. СТАН. ГОФМОКЛЬ

Statystyka ludności w Polsce. Статистика населення в Польщі

Rołnictwo 65⁰/₀, Przemysł 14⁰/₀, Różne za- Рільництво 65⁰/₀, Промисл 14⁰/₀, Ріжні за-
wody 13⁰/₀, Handel 8⁰/₀. wody 13⁰/₀, Торговля 8⁰/₀.

Głosujcie tylko na listę Nr. 1.

Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem!

Голосуйте тільки на листу Ч. 1.

Безпартійного Блюку Вспівпраці з Правительством!

Tylko On i z Nim!

Z każdym dniem coraz bardziej zbliża się ku nam decydująca chwila wyborów, która też wymaga odpowiedniej decyzji z naszej strony. Dlatego i my, chociaż jesteśmy organem czysto zawodowym, musimy zająć stanowczą i jasną pozycję, mając na względzie dobro naszych Czytelników, jako wyborców.

Wszyscy zdajemy sobie dziś z tego sprawę, że wybór listy, na którą należy głosować, jest bardzo trudny. W kwestji tej zabiera głos p. Piotr Niegolewski na łamach „Naszej Ziemi“, rzucając wiele śmiałych, lecz i racjonalnych poglądów. Pisze on, że w obecnym okresie wyborczym słyszymy coraz częściej na zgromadzeniach i wiecach, czytamy również w gazetach, o programach różnych partji. Partje te mówią o tem, co zamierzają robić, a jednocześnie obiecują przeróżne rzeczy, które mają nas uszczęśliwić.

Nie można powiedzieć, aby niektóre z tych rzeczy nie były słuszne. Ale cóż z tego, kiedy nie możemy mieć wiary w te partyjne obietnice i gadania. Bo któraż z partji przeprowadziła w życiu to, o czem od dziesięciu lat mówi? Co obiecywała przy wyborach pierwszych do Sejmu Konstytucyjnego i przy wyborach drugich w roku 1922 im. Jeżeli cokolwiek dobrego było wówczas zrobione, to tylko wtedy, kiedy większość partji w Sejmie doszła między sobą do porozumienia i poniechano partyjnych swarów. Takich wypadków było jednak mało. Przeważnie każda partja ciągnęła w swoją stronę, a jakie były tego rezultaty, widzieliśmy: korzystali pojedynczy ludzie, a ogółowi jak było źle, tak i pozostało.

Każdy z nas, mając w życiu ważne sprawy do załatwienia, oglądał się najczęściej: z kim mógłby tę sprawę razem załatwić, kto mógłby mu w razie czego poradzić, albo z kogo brać przykład dla siebie. Jeszcze bardziej wszakże odnosi się to do życia gromadnego, do życia państwowego.

Ta ważna chwila właśnie teraz nadchodzi. Mamy wybierać posłów i senatorów, którzy przez pięć lat będą radzili o najważniejszych sprawach, od których dobrego załatwienia będzie zależała pomyślność Państwa, dobrobyt gromady i każdego z nas. Musimy więc być bardzo ostrożni, bo **czwartego marca klamka zapadnie**, a potem sami będziemy sobie winni, jeżeli wybierzemy takich posłów, których piękne słowa i obietnice nas usiłą, — kiedy zaś przyjdzie do czynu, to okaże się, że nic dla ogółu zrobić nie umiemy. Z tego widzimy, że prościej będzie i słuszniej, jeżeli nie na obietnicach będziemy budowali naszą przyszłość, ale na tem, co jest prawdziwe.

W naszym dziesięcioletnim życiu państwowem jedno jest prawdą niezaprzeczoną, a mianowicie, że **od dwudziestu miesięcy w Polsce zaczęło się dziać**

Тільки Він і з Ним!

З кожним днем щораз скоріше zbliжається до нас дециду́юча хвиля виборів, котра також вимагає відповідної децизії з нашої сторони. Для того і ми, хотяй ми є органом чисто заводовим, мусимо заняти рішучу і ясну позицію, маючи на згляді добро наших читачів, яко виборців.

Всі здаємо собі нині з того справу, що вибір листи, на котру належить голосувати, є дуже тяжкий. В тій справі забирає голос п. Петро Неголевський на шпальтах „Нашої Землі“, кидаючи багато смілих, але і раціональних поглядів. Пише він, що в теперішнім часі виборчим чуємо чимраз частійше на зборах і вічах, читаємо рівнож в часописах, о програмах різних партій. Партії ті говорять о тім, що задумують робити, а рівночасно обіцяють різні річи, котрі нас мають ущасливити.

Не можна сказати, щоби декотрі з тих річей, не були слушні. Але що з того, коли не можемо мати віру в ті партійні обіцянки і бесіди. Бо котра з тих партій перепровадила в життю те, о чім від десять літ говорить? Що обіцявала при перших виборах до Союму Конституційного і при других виборах в 1922 році? Если дещо доброго зістало тоді зроблене, то тільки тоді, коли більшість партії в Союмі дійшла між собою до порозумління і покидано сварок партійних. Таких случаїв одначе було мало. Переважно кожда партія тягнула в свою сторону, а які були з того наслідки, бачили ми: користали поодинокі люде, а для загалу як було зле, так і позістало.

Кождий з нас, маючи в життю важні справи до поладження, оглядався найчастійше: з ким мігби ту справу разом поладити, хто мігби в случаю чого порадити, або з кого брати примір для себе. Що одначе більше відноситься то до життя гromадного, до життя державного.

Така важна хвиля власне тепер надходить. Маємо вибирати послів і senatorів, котрі через пять літ будуть радити о найважнійших справах, від котрих доброго поладження залежати буде добробут Держави, добробут гromади і кожного з нас. Отже мусимо бути дуже обережні, бо **четвертого марта западе клямка**, а потім самі собі будемо винні, если виберемо таких послів, котрих гарні слова і обітниці омотають нас, — а коли прийде до діла, то покажеться, що нічо для загалу зробити не можуть. З того видимо, що простійше і ліпше, если не на обітницях будемо будувати нашу будучність, але на тім, що є правдиве.

В нашім десятилітнім державнім життю одно є незаперченою правдою, а іменно, що **від двайцять місяців в Польщі зачало діятися ліпше.**

lepiej. Każdy z nas na sobie to czuje, że wreszcie może spokojnie pracować, że może załatwić uczciwie sprawy swoje, nie bojąc się co będzie jutro.

Komu zawdzięczamy to? Kto doprowadził do tego, że wreszcie bez niepokoju o jutro możemy nie tylko myśleć o sobie, ale i pracować dla dobra kraju?

Zawdzięczamy to rządowi Marszałka Piłsudskiego, co przyznają nawet ci, którzy jeszcze niedawno byli Mu niechętni.

Chodzi nam jednak o to, żeby nie wracać do dawnych sposobów rządzenia, do dawnych swarów partyjnych, w których nikt niczego nie był pewny, — ale żeby iść dalej po tej drodze, na jaką weszliśmy, **zawdzięczając Marszałkowi Piłsudskiemu.**

Co tu dużo gadać. Powiedzmy sobie szczerze i mówmy głośno do wszystkich, że jeżeli ma być w Polsce dobrze, jeżeli każdy z nas chce spokojnie zasnąć dzisiaj, żeby obudzić się jutro w spokoju i pewności o dobro swoje i dobro kraju — **to musi wybierać na posłów tylko tych ludzi, którzy pracowali, pracują i zawsze pracować będą z pierwszym obywatelem Polski — Marszałkiem Piłsudskim.**

Trzydzieści trzy listy zgłoszono kandydatów do Sejmu. Wymyślono trzydzieście trzy sposoby zbawienia kraju. Jeden jest wszakże tylko sposób i to nie sposób zbawienia, ale sposób życia uczciwego i pożytecznego. Jest to ten sposób, ten rodzaj pracy i rządzenia, jaki nam dał rząd Marszałka Piłsudskiego.

Dlatego **tylko On** jeden, Marszałek Piłsudski, może być dzisiaj naszym Kierownikiem Duchowym i Narodowym, — **tylko z Nim** dojdziemy do upragnionego celu! **Wiemy już zatem na którą listę należy głosować!**

Kalendarzyk wyborczy.

5-go lutego. Okręgowe komisje wyborcze przesyłają obwodowym komisjom wyborczym dwa egzemplarze ostatecznie zatwierdzonego spisu wyborców, jednocześnie trzecie egzemplarze spisu przesyłają właściwym naczelnikom gmin (art. 40).

9-go lutego. Przewodniczący obwodowych komisji wyborczych wykładają ostatecznie zatwierdzony spis wyborców do publicznego przeglądu (art. 43 ust 1).

11-go lutego. Kandydaci z list okręgowych składają na ręce przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej oświadczenie o zgodzie na ubieganie się o mandat, oraz stwierdzenie, że kandydat uważa się za obywatela państwa polskiego i że wedle najlepszej wiedzy posiada bierne prawo wyborcze (art. 44 ust. 2).

Кожний з нас чує то на собі, що нарешті може спокійно працювати, що може полагоджувати свої справи совісно, не боячися, що завтра буде.

Кому це завдячуємо? Хто допровадив до того, що нарешті без неспокою о завтра можемо не тільки думати о собі, але і працювати для добра краю?

Завдячуємо то праветельству Маршалка Пілсудського, що признають навіть ті, котрі недавно єще були йому неприхильні.

Ходить нам однак о те, щоби не вертати до давних способів правління, до давних партійних суперечок в котрих ніхто нічого не був певний, — але, **щоби іти дальше по тій дорозі, на яку увійшли ми, завдяки Маршалкови Пілсудському.**

Що тут багато говорити. Скажім собі щиро і говорім голосно до всіх, що коли має бути добре в Польщі, коли кождий з нас хоче спокійно заснути нині, щоби пробудитися завтра в спокою і певности, о добро своє і добро краю — **то мусить вибирати на послів тільки тих людей, котрі працювали, працюють і завсігди будуть працювати з першим горожанином Польщі — Маршалком Пілсудським.**

Трийцять три лист зголошено кандидатів до Союму. Вигадано трицять три способи спасення краю. Одначе оден є тільки спосіб і то не спосіб спасення, але спосіб життя правого і пожиточного. Є то той спосіб, той рід праці і правління, який нам дало правительство Маршалка Пілсудського.

Отже длятого **тільки Він** оден, Маршалок Пілсудський, може нині бути нашим Духовим і Народовим Управителем, — **тільки з Ним** дійдемо до пожаданої ціли! **Отже знаємо вже, на котру листу належить голосувати!**

Календарець виборчий.

5-го лютого. Окружні виборчі комісії пересилають обwodовим виборчим комісіям по два примірники оstateчно затвердженого спису виборців, рівночасно третій примірник спису пересилають дотичним начальникам громади (art. 40).

9-го лютого. Предсідателі обwodових комісії виборчих викладають оstateчно затверджений спис виборців до публичного перегляду (art. 43 уст 1).

11-го лютого. Кандидати окружних лист складають на руки предсідателя окружної виборчої комісії оswідчення о згоді на старання о мандат, також ствердження, що кандидат уважає себо за горожанина держави польської і що після найліпшого знання посідає повне право виборче (art. 44 уст. 2).

Pełnomocnicy okręgowej listy kandydatów składają na ręce przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej oświadczenie o przyłączeniu listy okręgowej do listy państwowej (art. 57 ust. 1 i 2).

13-go lutego. Ostatni dzień wyłożenia do publicznego przeglądu ostatecznie zatwierdzonego spisu wyborców (art. 43 ust. 1).

21-go lutego. Okręgowe komisje wyborcze dostarczają obwodowym komisjom wyborczym afisze z listami kandydatów, celem rozplakatowania (art. 56 ust. 3).

4-go marca. Głosowanie do Sejmu.

7-go marca Posiedzenie okręgowej komisji wyborczej w celu ustalenia wyniku wyborów do sejmu (art. 87 ust. 1).

11-go marca. Głosowanie do Senatu.

14-go marca. Posiedzenie okręgowej komisji wyborczej w celu ustalenia wyniku wyborów do Senatu (art. 87 ust. 1).

Повновласники окружної листи кандидатів складають на руки председателя окружної виборчої комісії оśвідчення о прилученню окружної листи до листи державної (арт. 57 уст. 1 і 2)

13-го лютого. Послідній день виложення до публичного перегляду оstateчно затвердженого спису виборців (арт. 43 уст. 1)

21-го лютого. Окружні виборчі комісії доставляють обwodовим виборчим комісіям афіші з листами кандидатів, цілею розліплення (арт. 56 уст. 3)

4-го марта. Голосованне до Сейму.

7-го марта. Засіданне Окружної виборчої комісії в ціли усталення висліду виборів до Сейму (арт. 87 уст. 1).

11-го марта. Голосованне до Сенату.

14-го марта. Засіданне окружної виборчої комісії в ціли усталення висліду виборів до Сенату (арт. 87 уст. 1)

Nowa ustawa weterynaryjna.

(Wyciąć i przechować).

Od dnia 1-go stycznia 1928 r zaczęła obowiązywać nowa ustawa weterynaryjna, ogłoszona w „Dzienniku ustaw” Nr. 77 z roku 1927. Ze względu na wyjątkową ważność tej ustawy dla rolników, podajemy poniżej wyciąg z tej ustawy, z wyszczególnieniem chorób, podlegających zgłoszeniu.

Na podstawie art. 20 ustawy z dnia 2-go września 1927 r. (Dz. U. 77), właściciele zwierząt, jako też wszyscy, którzy z tytułu faktycznego posiadania, lub używania zwierzęcia, albo z tytułu wykonywania urzędu lub zawodu, mają styczność ze zwierzętami, są obowiązani zgłosić niezwłocznie do najbliższego posterunku policji, lub bezpośrednio do Starostwa każdy wypadek zachorowania, jak również wystąpienia objawów, wzbudzających podejrzenie zachorowania na jedną z następujących chorób:

a) **Księgosusz** — objawy choroby: gorączka 42 stopni, wypływ z pyska, nozdrzy, oczy ropieją, błona śluzowa warg i dziąseł silnie czerwona, pokryta białą błonką; najpierw zaparcie, po 3–4 dniach biegunka, zwierzę stęka. Chorobie tej podlega bydło rogате, rzadziej owce i kozy; inne zwierzęta i ludzie na księgosusz nie chorują.

b) **Zaraza płucna** bydła rogatego — gorączka powyżej 39 stopni, kaszel suchy, krótki, bolesny, oddech utrudniony, zwierzę przednie nogi rozstawia szeroko, nozdrza rozszerza i z bólem wciąga powietrze. Chorobie tej podlega bydło rogате.

c) **Pryszczycza** — gorączka do 40 stopni, z pyska wycieka ciągnąca się ślina, na błonie śluzowej

Нова ветеринарїйна устава.

(Витяти і переховати).

Від дня 1-го січня 1928 р. почала обов'язувати нова ветеринарїйна устава, оголошена в „Дневнику устав” Ч. 773 1927 року. З огляду на виняткову важність тої устави для рільників, подаємо понизще витяг з тої устави, з вичисленнем недуг підлягаючих зголошенню.

На підставі арт. 20 устави з дня 2-го вересня 1927 р. (Д. У. 77), властители худоби — рівнож всі, котрі фактично посідають або уживають худобу, або з титулу виконування уряду або заводу, мають стичність з худобою, є обов'язані зголосити безпосередно до найблищого постерунку поліції, або безпосередно до Староства кожний випадок занедужання, рвнож виступлення проявів, котрі є підозрілі на занедужанне на одну з слідуєчих недуг:

a) **Ксєнгосуш** — проява недуги: горячка 42 степенів, з писка і ніздрів тече, очи материзують. оболоня слюзова губів і ясень сильно червона, покритя білою оболоню; вперед обструкція, по 3–4 днях розвільнення худоба стогне. Недузї тїй підлягає рогата худоба, рідше вівці та кози; инша худоба і люде не западають на ту недугу.

b) **Зараза легких** рогатої худоби — горячка повизше 39 степенів, сухой кашель, короткий, болячий, трудний віддих, худобина розставляє передні ноги широко, ніздра розширяє і тяжко втягає повітре. Недузї тїв підлягає тільки рогата худоба.

v) **Прищичя** — горячка до 40 степенів, з рта тече тягнучася слина, на слюзовій оболоні писка, та на язиці творяться міхурі, котрі по кількох днях

pyska i na języku tworzą się pęcherze, które po kilku dniach pękają, a na ich miejsce powstają ranki. Takież pęcherze tworzą się i w szparze między racicami i na strzykach.

Owce — pryszcz między racicami.

Świnie — pryszcz między racicami i w pysku.

Chorobie tej podlegają i ludzie.

d) **Wąglik.** — Objawy choroby jednakowe u koni, bydła rogatego i owiec, rzadziej chorują świnie i psy. Gorączka powyżej 40 stopni, zwierzę napozór zdrowe, nagle pada. Po śmierci z nozdrzy, pochwy i kiszki odходowej wypływają krwawe wydzieliny (może ich jednak nie być). Dla ludzi wąglik jest tak samo niebezpieczny, często śmiertelny

e) **Szelestnica.** — Chorobie podlega bydło rogате i świnie. Objawy: gorączka do 42 stopni, na ciele obrzęki bolesne (szeleszczące)

f) **Zaraza dziczyzny i bydła rogatego** (zaraza Boelingera). Głównie chorobie podlega bydło rogате. Objawy: gorączka powyżej 40 stopni, zwierzę kaszle, ciężko dysze, około szyji, łopatki, bioder występują obrzęki, rozstrój organów trawiennych. Śmierć następuje szybko przy formie obrzękowej organów trawiennych, przy formie płucnej choroba trwa do 4-ech tygodni.

Chorobie tej podlegają również konie, trzoda chlewna i drób.

g) **Gruźlica** bydła rogatego w postaci otwartej (płuc, wymiona, jelit i macicy). Zwierzę kaszle, chudnie, czasami gorączkuje, twarde guzy w okolicy głowy i w wymieniu, biegunka, częsty popęd płciowy. Przebieg choroby przewlekły, czasem ciągnie się parę lat.

h) **Nosacizna.** Koń ma wyciek ropy z nozdrzy, gruczoły podszczękowe (w sankach) twarde, przyrośnięte (nieruchome), niebolesne, kaszel, na tylnych nogach ropne ranki. Chorobie podlegają również osły i muły. Choroba ta udziela się ludziom i jest śmiertelna.

i) **Ospa owcza.** Zwierzę gorączkuje (42 stopni), oczy ropieją, wypływ, na ciele tworzą się bąble, później wrzodziki, które po kilku dniach pękają.

j) **Zaraza stadnicza.** Trwały, podniecony popęd płciowy, wypływ z pochwy, obrzmienie sromu, talarzowate, twarde, niebolesne obrzęki na ciele, osłabienie tylnej części ciała.

k) **Otrąk koni i bydła rogatego.** Opuchnięcie warg sromowych, wypływ z pochwy, porzucanie.

l) **Świerzb zwierząt jednokopytowych i owiec.** Na skórze guziczki wielkości łepka szpilki lub strupy, skóra grubieje, fałduje się, zwierzę odczuwa silne swędzenie.

m) **Wścieklizna.** Chorobie podlegają wszystkie gatunki zwierząt domowych. Objawy choroby u ko-

pukaють, a na їх місце повстають ранки. Такі міхурі творяться і в шпарах між ратицями і на стриках.

Ввці — прищі між ратицями.

Свині — прищі між ратицями і в писку

Недузі тій підлягають і люде.

г) **Вуглик.** — Прояви недуги однакі у коней, рогатої худоби і овець, рідше хорують свині і пси. Горячка повизше 40 степенів, худоба на вид здорова — раптом паде. По смерти з ніздр, похви і відходової кишки випливають кроваві відходи (може їх одначе і небути) Для людей вуглик є так само небезпечний, часто смертельний.

г) **Шелестница.** — Недузі тій підлягає рогата худоба і свині. Прояви: горячка до 42 степенів, на тілі болюча опухлина (шелестяча).

д) **Зараза дичини і рогатої худоби** (зараза Боелінгера). Недузі тій головно підлягає рогата худоба. Прояви: горячка повизше 40 степенів, худобина кашляє, тяжко в дихає, около шиї, лопатки, ребер виступає опухлина, розстрії пережувачих органів. Смерть наступає скоро у формі опухлення пережувачих органів, при формі легких хороба триває до 4 тижнів

Тій хороої підлягають рівнож коні, свині і дріб.

е) **Сухоти** рогатої худоби в проявах отвертих (леьких, вимя, кишок і матиці) Худоба кашляє, худне, часом горячкує, тверді гузи в околиці голови, і вимя, розвільнення, часті прояви бігання. Недуга триває довго, часом тягнеться і пару літ.

ж) **Носатина.** Коневи тече ропа з ніздр, грючолі в санках тверді, прирослі (нерухомі), болючі кашель, на задних ногах ропні ранки. Недузі тій підлягають рівнож осли і мули. Недуга та уділяється і людам і є смертельною.

з) **Віспа овеча.** — Худобина горячкує (42 степенів), очи материзують, вплив, по тілі творяться гузи, пізнійше викиди, котрі по кількох днях пукають.

и) **Зараза стаднини.** — Тревалі прояви до бігання, вплив з похви, опухнення соромних місць, тверді, болючі опухлини на тілі, ослаблення задної части тіла.

і) **Отрянт коней і рогатої худоби.** — Опухнення місць соромних, вплив з похви, скидання.

к) **Свербячка худоби однокопитової і овець.** — На шкірі гузочки величини головки від шпильки або струпи, шкіра грубне, фалдується, худоба відчуває сильну свербячку

л) **Встеклина.** — Тій недузі підлягають всі домові звірята. Прояви недуги у коня: свербячка місць покусаних, кінь стається полохливий, гризе драбини, кидається на худобу, кусається; у рогатої худоби: худобина ричить і слиниться, кидається на звірята, виступає обезсиленне заду; у пса і ката

nia: swędzenie pokąsanych miejsc, koń staje się lekliwy, gryzie drabiny, rzuca się na zwierzęta, kąsa się; u bydła rogatego: zwierzę ryczy i ślini się, rzuca się na zwierzęta, występuje bezwład żadu; u psa i kota: są one niespokojne, chowają się po kątach gryzą drzewa, szkło, rzucają się na zwierzęta i ludzi; u świni: po silnem podnieceniu nerwowem następuje paraliż i śmierć. Choroba udziela się i ludziom.

n) **Pomór i zaraza świń.** Biegunka, wychudzenie, chwiejny chód, kaszel suchy, boleśny, oddech ciężki, oczy zaropiałe.

o) **Różycy świń.** Na głowie, uszach, brzuchu, występują brunatne plamy.

p) **Cholera drobiu i pomór kur.** Ptactwo siedzi z nastroszonymi piórami, z dzioba wypływa ślina, występuje biegunka, grzebień sinieje.

Na podstawie art. 21 tejże ustawy osoby, które zwierzętami władają, winne równocześnie ze zgłoszeniem:

a) Zwierzęta chore i podejrzanе udosobnić od innych zwierząt, które mogłyby ulec danej zarazie;

b) nie wyprowadzać zwierząt takich poza obręb swego gospodarstwa;

c) zabronić dostępu do miejsc postojу таких zwierząt osobom postronnym, z wyjątkiem organów władzy i lekarzy weterynaryjnych;

d) zwierzęta padłe i zabite (wściekły pies, kot) przechować w miejscach odosobnionych i z zachowaniem potrzebnych ostrożności.

Powyższe obowiązuje od dnia 1-go stycznia 1928 r.

Pracowite kury.

Gdyby nasze kury wiedziały, co z ich siostrami wyprawiają w Ameryce, wpadłyby zapewne w czarną rozpacz, lub dostałyby przynajmniej kurzej ślepoty.

Nasza kura spaceruje sobie przez dziedek cały, je kiedy chce, poflirtuje sobie z kogutem, kiedy ma ochotę i od czasu do czasu zniesie sobie jajko. Gdy się jej zechce, bawi się w mamę i wysiada kurczęta.

Niechby tak spróbowała żyć w Ameryce! Napewno zostałaby skazaną na śmierć nagłą i niespodziewaną. Bo tam kury muszą pracować jak maszyny fabryczne.

Jedną z największych w Ameryce central hodowli drobiu jest Getaluma pod San Francisco. Kura, która się tam dostanie, musi znieść rocznie do 350 jaj. Jeżeli nie chce lub nie może, idzie pod róż. Każdy zaś kogut opiekuje się 10 kurami i musi mieć 1000 potomków rocznie.

Kura ma tylko produkować jaja. Reszta nie należy już do niej. Jaja idą do sztucznych wylęgarni,

є вони неспокійні, ховаються по кугах, голос змінюється, гризуть дерева, шкло, кидаються на звірята і людей; у свиней: по сильнім напруженню нервів, настає паралиж і смерть Недуга та уділяється і людям.

м) **Зараза (помір) свиней.** — Розвільненне, марніє, непевний хід, сухий кашель, болючий тяжкий віддих, очи материзують

н) **Рожа у свиней.** — На голові, ушах, череві виступають темно жовті плями.

о) **Холера дробу і помір курей.** — Птацтво сидить з настросченими перами, з дзюба випливає слина, наступає, гребені синіють.

На підставі арт. 21-го тої устави, особи котрі звірята посідають, і обовязані рівнож зголошувати:

а) Звірята слабі і підозріні відлучити від інших звірят, котрі моглиби заразитися;

б) Не виганяти такі звірята поза своє господарство;

в) Заборонити доступу до місць постою таких звірят особом чужим, з винятком органам власти і ветеринарїйним лікарям;

г) Погибші і забиті звірята (встеклий пес, кіт) закопати в місцях відокремлених з захованнем потрібних обережностей.

Повизше обовязує від дня 1 го січня 1928 р.

Поширюйте „Право Рільника“.

Працьовиті кури.

Колиби наші кури знали, що з їх сестрами роблять в Америці, певно попалиби в чорну розпуку, або щонайменше дісталиби курічу сліпоту.

Курка наша спацерує собі через цілий день, їсть коли хоче, пofлiртує з когутом, коли має охоту, і від часу до часу знесе собі яйце. Коли її захочеться бавитися в маму і висідає курята.

Нехайби так попробувала жити в Америці! Напевно зісталаби засудженою на наглу і несподівану смерть. Бо там кури мусьть працювати як фабричні машини.

Одною з найбільших в Америці централь хову курей є Геталума під Сан Франціско.

Курка, котра дістанеться там, мусить знести річно до 350 яець. Єсли не хоче або не може іде під ніж. Кождий когут опікується 10-ма курками і мусить мати річно 1000 потомків

Курка має тільки продукувати яйця. Решта не належить вже до неї. Яйця ідуть до штучних

w których w przeciągu trzech tygodni wylęga się do 100 000 kurcząt.

Gdyby kura lub kogut zastrajkowały, hodowca rychło sobie z niemi poradzi. Kura, któraby chciała oderwać się od monotonnej pracy i zaczęłaby wygrzewać swoje jaja, wsadzając do zimnej wody, a potem zamykają do ciemnego aresztu o zimnej podłodze. Leczy to radykalnie pociąg do macierzyństwa

Koguty, które zamiast pracować, biją się ze sobą, oduczają tej awanturniczej nawyczki w ciekawy sposób. Gdy z dwóch zabijaków silniejszy dobrze już wyboksuje słabszego, hodowca łapie zwycięzcę za nogi, wywinie nim w powietrzu parę kozłów, tak, że się biedakowi zakręci w głowie i kładzie go z powrotem na pole walki. Rezultat? Oba koguty uważają się za pokonanych i nie chcą się już bić: słabszy dlatego, że czuje jeszcze ciosy przeciwnika — silniejszy, bo gdy odzyska przytomność, leży sromotnie na ziemi i sądzi, że jest pokonany.

Kurczęta, które są przeznaczone na hodowlę, pakuje się zaraz po ich urodzeniu w automatycznych wylęgarniach w specjalnie urządzone paczki i wysyła ekspresowymi pociągami na farmy. Inne tuczy się racjonalnie, a gdy osiągną odpowiednią wagę, zarzyna się je i wysyła w wagonach-chłodniach na rynki zbytu.

Z Pentalumy wywozi się rocznie około 30 milionów sztuk drobiu. Tyle jaj muszą tam w pocie... dzioba wyprodukować kury.

Nadgniłe ziemniaki jako karma dla świń.

Dyrektor Müller z Ruhlsdorf. referuje w „Ill. Ldw. Ztg.“ ciekawe doświadczenie co do zakwaszenia mocno nadgniłych ziemniaków.

Było to w 1919 r., gdy ziemniaki podlegały w Niemczech jeszcze gospodarce przymusowej. Wskutek typowego przy tej gospodarce niedożywienia, nadeszła wówczas większa posyłka wczesnych ziemniaków holenderskich, przeznaczona dla głodujących mieszkańców Berlina, w stanie mocno zepsutym, tworząc gęstą, gnijącą miazgę.

Zakład w Ruhlsdorf zakupił 10 wagonów tej posyłki, aczkolwiek wątpił, czy da się zużytkować jako pokarm. Postanowiono jednak zrobić co możliwa. Najpierw ziemniaki zostały wyparzone. Równocześnie wykopano dół o szerokości i głębokości 1,5 m. i o długości, odpowiadającej ilości ziemniaków.

Dno wyszielono 10 centymetrową warstwą plewy, a na nią wysypano parzoną miazgę ziemniaczaną. Połowa tejże pozostała bez żadnego dodatku, drugą zaś połowę zaszczepiono bakteriami kwasu mlecznego.

машин, в котрих в протягу трох тижнів вигрівається до 100 000 курят.

Наколиби курка або когут заштрайковали, підприємець скоро дасть собі з ними раду. Курка, котра хотілаби відірватися від щоденної праці і захотілаби вигрівати свої яйця, всаджають до зимної води а опісля замикають до темної вязниці о зимній долівці. Лічить то радикально охоту до вигрівання курят.

Когуті, котрі не працюють, а б'ються між собою відучують їх тої авантурничої привички в цікавий спосіб. Коли дужчий вже добре побе слабшого, тоді годівця хапає того за ноги і покрутить ним кілька разів у воздуху, так, що йому закрутиться в голові і кладе знова коло побитого. В результаті оба когуті уважають себе за побіджених і вже не хотять битися: слабший для того, що чує еще удари противника, — дужчий, коли прийде до себе, лежить на землі, та гадає, що він є побіджений.

Курята, котрі є призначені на годівлю, зараз по уродженню в автоматичних машинах, пакуєтся в спеціально зладжені пачки і експресовими поїздами відсилається на фарми. Інші тучиться раціонально, а коли наберуть відповідної ваги, р'ється і висилається в спеціально зимних вагонах на рунки збуту.

З Панталюми вивозиться річно около 30 мільонів штук курят. Тільки яець мусять там в поті... дзьоба випродуковати кури.

Гнила бульба яко пожива для свиней.

Директор Мілер з Ruhlsdorf у реферує в „Ill. Ldw. Ztd.“ цікаві доśвідчення що до заквашення дуже надгнилої бульби.

Було се в 1919 р., коли бульби в Німеччині підлягали еще примусовій господарці.

По причині при тій господарці типового недоульства, надійшла тоді більша висилка вчасної бульби з Голяндії, для голодуючого населення Берліна, в дуже зіпсованім стані, представляюча густу гнилу масу.

Заведенне в Рухльсдорф закупило 10 вагонів тої висилки, хотяй сумнівалося, чи дасться зужити яко пожива. Постановлено однак зробити що можливе. Насамперед випарено бульбу. Рівночасно викопано яму на 18 м. широкую і глибоку о довгости відповідаючій числу бульби.

Дно вистелено 10 центиметровою верствою полови а на, ню висипано попарену масу з бульби. Половина зістала без жадного додатку, а другу половину защиплено бактеріями молочного квасу.

Цілість прикрито знова верствою полови, рівнож верствою землі о грубости 50 см.

Całość przykryto znów warstwą plewy, oraz warstwą ziemi o grubości 50 cm.

Po kilku miesiącach odkryto dół, przyczem się okazało, że zawartość miała zapach zupełnie przyjemny. Świnie konserwę tę chętnie jadły. Wobec tego została ona zużyta na tuczenie świń z bardzo dobrym wynikiem.

Porównanie ze skarmieniem świeżych ziemniaków, przy równej ilości pasz treściwej, wykazało tylko nieznaczną różnicę na korzyść świeżych ziemniaków. Doświadczenie porównawcze nie zostało przeprowadzone dokładnie, ale należy przypuszczać, — że różnicę możnaby wyrównać dodawaniem około 0,5 kg. paszy treściwej dziennie. Nie zauważono żadnej różnicy między ziemniakami zaszczepionymi, a resztą.

Doświadczenie powyższe dowodzi, wedle zdania dyrektora Mülera, że zakwaszone ziemniaki stanowią doskonałą karmę do tuczenia świń i że na ten cel można użyć ziemniaki w stanie mocno nagłynię, uważane często za zdatne jedynie do kompostu. — W Ruhlsdorf zamierzają obecnie urządzić dokładne doświadczenia porównawcze, celem ustalenia wartości odżywczej tak preparowanych ziemniaków

Rolnik.

Do Zarządów Powiatowych Z. Z. R.

Od poniedziałku, dnia 6-go lutego b. r. urzędować będzie Inspektor Wojewódzki i Sekretarz Wojewódzki Z. Z. R. w Stanisławowie, plac TrynitarSKI, gmach Starego Sądu, parter. — W tymże lokalu mieścić się będzie również Redakcja i Administracja „Prawa Rolnika“. Wszelką korespondencję zatem należy już kierować pod adresem powyżej wskazanym.

Maszyny i narzędzia rolnicze.

Na rynku maszyn i narzędzi rolniczych ruch własny już się rozpoczął. Zarówno syndykaty, jak i odbiorcy prywatni dają większe zamówienia. Zainteresowanie traktorami jest w dalszym ciągu wielkie, ponieważ właściciele wielkiej własności ziemskiej przygotowują się do wydawniejszej uprawy roli.

W ostatnich tygodniach zaczęli nabywać traktory także mniejsi rolnicy, którzy dotychczas okazywali rezerwę. Wszyscy reflektanci żądają długoterminowych kredytów, których niezawsze fabryki chcą udzielić. Pomimo zmniejszonego ruchu sprzedaży traktorów, obieg weksli w transakcji, zawartych w ostatnich

Po кількох місяцях відкрито діл, причім оказалось, що завартість мала зовсім приємний запах. Свині конзерву ту охотно їли. Після чого зістала вона зужита на тучення свиней з дуже добрим успіхом.

Порівнанне зі свіжими бульбами ужитих на поживу, при рівній скількості звичайної паші, виказало тльки незначну ржницю на користи свжих бульб. Досвідченне порівнавче не зістало докладно переведене, але належить припускати, що ржницю вирвняти можна додаваннем около 0,5 кг. властивої поживи денно. Не запримічено ніякої ржницї між бульбами защпленими, а рештою.

Повисший досвід доводить, після погляду директора Мілера що наквашена бульба становить знамениту поживу до тучення свинь, і що на ту ціль можна ужити бульбу в стані міцно надпсованім, уважані часто за придатні лише на гній. В Рухльсдорф намряють тепер уладити докладні досвдчення порвняючі до усталення вартости поживи так препаративаних бульб.

Рільник.

До Зарядів Повітових С. З. Р.

Від понеділка, дня 6-го лютого с. р. урядувати буде Воєвібський Іспектор і Воєвідський Секретор С. З. Р. в Станіславові, площа Тринітарська, будинок Старого Суда, партер. В льокалю тім будуть міститися рівнож Редакція і Адміністрація „Права Рільника“. — Проте всяку кореспонденцію належить вже надсилати під повище всказаною адресою.

Машини і знаряди рільничі.

На ринку машин і знарядів рільничих весняний рух вже розпочався. Зарвно синдикати як і приватні відбирателі дають більш замовлення. Зайнтересованне тракторами є і дальше велике, понеже властители великої земської власности, приготавливають до видатнійшої управи рілі.

В послідних тижнях почали купувати трактори також і менш рільники, котрі до тепер отягалися. Всі набувці жадають довготерминових кредитів, котрих не завжди хотять фабрики давати. Помимо зменшення руху продажі тракторів, рух векслів з трансакції заключених в послідних місяцях, зовсім не зменшився, понеже більша часть набувців,

місяцях, не зменшувалися б, найменше, тому, що більша частина клієнтів, а особливо сільським, в термін платності векселя, вносять тільки частину, а на решту вимагають пролонгати і дають нові векселі.

Ціни машин сільськогосподарських представляють наступні ціни за 1 штуку: Deeringa: косарки 96 дол., жниварки — 145, в'язалки — 295 дол., фірми „Unja“: грабярки — 105—300 zł, плуги односкибні — 50—124 zł двоскибні 109 50—152 zł., кultyватори 78—200 zł., бронзи залізні 39—96 zł., парники „Unja“ 105—690 zł., тлечки для земліяків 173 00—330 00, гнітотлечки до земліяків 20—45 zł., бурячарки 95—155 zł., сичкарні — 117 zł.

а іменно сільським в термін платності векселя, вносять тільки частину а на решту вимагають продовження та дають нові векселі.

Ціни машин сільськогосподарських представляють наступні ціни за 1 штуку: Деерінга: косарки 96 дол., жниварки — 145 дол., в'язалки — 295 дол., фірми „Унія“: грабарки — 105 до 300 зол., плуги односкибні — 50 до 124 зол., двоскибні 109 50 до 152 зол., кльтиватори 78 до 200 зол., бронзи залізні 39 до 96 зол., парники „Унія“ 105 до 690 зол., товчки до бульби 178 до 330 зол., гнітивники до бульби 20 до 45 зол., бурячарки 95 до 155 зол., сичкарні 117 зол.

Навоз отриманий даром.

Навозом тим називають компост, який в господарстві сільським відіграє не останню роль. Приготуємо його з найрозмаїтших відпадків, які переважно викидаються безжально, не звертаючи на них ніякої уваги. До приготованого місця кидаємо всі відпадки, також зливаємо воду до миття, прання, помий і інші плішки, далі сміття з хати, з стодоли і з шпихліра, з вулиці, підвіря, тинк, відпадки кухонні, які не надійшли для живого інвентаря, надпсовану ярину, траву з ровів, з дороги, попіл, шмати, кости, трошу, мох і т. д.

Як маємо приготувати купу компосту? Висукуємо висунене місце так, щоб вода опадала не заливала, місце то вирівнюємо і посиплемо верству чорної землі, або глини грубою на 15 см.

Величина залежна від сподіваної кількості відпадків, — форма прямокут. Місце таке вибираємо, щоб було в тіні, а то в тій цілі, щоб соняшні лучі не висувували надто купи.

Як укладаємо компост? Укладати починаємо компост від одного кінця. При тім пам'ятати треба, щоб не мішати відпадків вільно з скоро розкладаючимися. До вільно розкладаючихся зачисляємо відпадки з дерева, кости, шмати і т. д.

Укладаючи верствами компост, кожду верству доптуємо, пересипаючи її землею, торфом, або глиною. Грубсть кождої верстви компосту має бути 50 см., а землі 10—15 см. Височина цілої тої купи, коли виносити буде 1½—2 м., закінчуємо стіжковато так, щоб мала вигляд жолоба, переверненого до гори дном. Закінчену купу убиваємо сильно, боки і верх, вважаючи, щоб не було найменшої шпари, а то в тій цілі, щоб завартість витвореного амоняку не випарувала.

Слідим потім, ізбу купу не висихала і стала була вологою, полеваячи її в міру потреби водою.

Навіз одержаний даром.

Навіз той називаємо компостом, який в сільським господарстві відіграє не останню роль. Робимо його з різноманітних відпадків, які переважно викидаються безжально, не звертаючи на них ніякої уваги. До приготованого місця кидаємо всі відпадки, також зливаємо воду до миття, прання, помий і інші плішки, далі сміття з хати, з стодоли і з шпихліра, з вулиці, підвіря, тинк, відпадки кухонні, які не надійшли для живого інвентаря, надпсовану ярину, траву з ровів, з дороги, попіл, шмати, кости, трошу, мох і т. д.

Як маємо приготувати купу компосту? Висукуємо висунене місце так, щоб вода опадала не заливала, місце то вирівнюємо і посиплемо верству чорної землі, або глини грубою на 15 см.

Величина залежна від сподіваної кількості відпадків, — форма прямокут. Місце таке вибираємо, щоб було в тіні, а то в тій цілі, щоб соняшні лучі не висувували надто купи.

Як укладаємо компост? Укладати починаємо компост від одного кінця. При тім пам'ятати треба, щоб не мішати відпадків вільно з скоро розкладаючимися. До вільно розкладаючихся зачисляємо відпадки з дерева, кости, шмати і т. д.

Укладаючи верствами компост, кожду верству доптуємо, пересипаючи її землею, торфом, або глиною. Грубсть кождої верстви компосту має бути 50 см., а землі 10—15 см. Височина цілої тої купи, коли виносити буде 1½—2 м., закінчуємо стіжковато так, щоб мала вигляд жолоба, переверненого до гори дном. Закінчену купу убиваємо сильно, боки і верх, вважаючи, щоб не було найменшої шпари, а то в тій цілі, щоб завартість витвореного амоняку не випарувала.

Уважаємо при тім, щоб купа не висихала і все була вологою, полеваячи її в міру потреби водою, або помиями. По пів році приступаємо до перероблення компосту. Переробляється лопатою.

lub pomyjami. Po upływie pół roku przystępujemy do przerabiania kompostu. Przerabia się łopata, w ten sposób, żeby dalsze warstwy wydobyć na wierzch. Dobrze by było przerafować i nieprzegnite części wrzucić do powej kupy. Jeżeli w kupie mieszamy odpadki wolno- z szybko gnijącymi, to kompost taki mielibyśmy za dwa lata. Wobec czego, lepiej jest podzielić odpadki na dwie mniejsze kupy, wtedy otrzymamy szybko gniący kompost za sześć miesięcy. z wolno gniących za lat dwa, do wolno gniących odpadków dodajemy wapno na każdą warstwę, co przyspiesza gnicie. Gotowy kompost wywozimy z końcem zimy, lub wczesną wiosną na pola i po rozrzuconiu natychmiast bronujemy. Przy wsypywaniu na kupę: śmieci ze stodół, spichlerza, lub i zielska, trzeba uważać, żeby nie było pasiak chwastów i dla pewności te odpadki dobrze jest sparzyć gorącą wodą, lub przemieszać z wapnem. Kompost wywozić tylko dobrze przypnity. Kompost działa najlepiej na łąkach i pastwiskach, zaś dobrze on służy roślinom kłosowym, warzywom, drzewom i krzewom. Nie będziemy twierdzić, że jest on lepszy od obornika i innych nawozów sztucznych, jednak biorąc pod uwagę, iż nic nie kosztuje, a podnosi plony, wytwarzanie tegoż jest wskazane.

Pomijając korzyści materialne, zwrócimy nawet na to uwagę, że gospodarz, mający kupę kompostową, będzie miał czyste podwórze i ulicę przed swoją chałupą, a dlatego przygotowaniem kompostu powinien zająć się każdy przezorny i oszczędny gospodarz.

Przypomnienia gospodarcze na miesiąc luty.

Systematyczność pracy jest podstawą wszystkiego, gdyż daje ona pożądaną owocność trudu i oszczędza niejednokrotnie wiele niespodzianek, które mogłyby mieć niemiłe skutki. Dlatego też w dzisiejszym numerze pozwalamy sobie przypomnieć naszym kochanym Czytelnikom, co należy robić w miesiącu lutym, aby gospodarstwo na tem zyskało.

A więc:

Kończyć wywożenie i rozrzucanie gnoju. Na ozimkach i polach przeoranych w jesieni — kopać przegony, żeby nie dopuścić do zbierania się wody z roztopów.

Pod ziemniaki i jare zboże, a zwłaszcza owies, jeżeli tylko niema śniegu i można dojechać, zawczasu wysiewać kaimit i zaraz zabronować.

Na łąkach i pastwiskach, o ile nieuczyniono tego jesienią, — wybronować mech, rozrzucić kretowiska, rozsiać kaimit i zabronować powtórnie.

Przejrzeć uprzęże i narzędzia, wszystko starannie uzupełnić i naprawić przed wiosną. Kopie żywić dobrze, podsypywać owsa, by nabrały siły do roboty.

в той спосіб, щоби спідні верстви видобути на верх. Добре є також перерафувати і непрегнилі части кинути до свіжої купи. Если в купі змішаємо відпадки з вільно- і скоро розкладаючимися, то такий компост малиби ми за два роки. Після того ліпше є поділити відпадки на дві менші купи, тоді одержимо скоро розкладаючийся компост за шість місяців, з вільно розкладаючихся за два роки, до вільно-розкладаючихся відпадків додаємо вапна на кожду верству, що прискорює розкладання. Готовий компост вивозимо з кінцем зими, або раною весною на поле і сейчас по розкиненню волючимо. При сипанню на купу: сміття з стодоли, з шпихліра, або і зілля, треба уважати, щоби не було багато хвастів і для певности відпадки ті добре є попарити горячою водою, або перемішати з вапном.

Компост вивозити тільки добре прогнилий. Компост ділає найліпше на толоках і пасовисках, також добре він служить збіжам, ярині, деревам, корчам. Не будемо твердити, що є він ліпший від гною і інших навозів штучних, беручи однак під увагу, що нічо він не коштує, а підносить збір, витворюванне тогож є припоручене.

Поминаючи матеріальні користи, звертаємо навіть на те увагу, що господар, маючи купу компосту, буде мати чисте подвіре і дорогу перед своєю хатою, длятого робленнем компосту повинен зайнятися кождий проворний і ошадний господар.

Господарчі пригадки на місяць лютий.

Систематичність праці є підставою всього, по неже дає вона пожаданий успіх трudu і заощаджує неоднократно багато несподіванок, котрі моглиби мати немилі наслідки. Длятого в нинішнім числі дозволяємо собі пригадати нашим Дорогим Читачам, що належить робити в місяцю лютім, щоби господарство на тім скористало.

Отже:

Кінчити вивоженне і розкидуванне гною. На озиминах і переораних в осени полях — копати рови, щоби недопустити до збирання води з розтопів.

Під бульбу і яре збіжжє, а особливо овес, если тільки нема снігу і можна доїхати, засівати кайніт і сейчас заволочити.

На толоках і пасовисках, о скільки не зроблено того в осени, виволочити мох, розкинути кертовинне, розсіяти кайніт і заволочити еще раз.

Переглянути упряж і знаряди, все старанно доповнити і направити перед весною. Коні від-

Bydło wypędzać kilka razy dziennie ze stajni, a jałówki prowadzić do buhaja, by mieć zapewnione mleko na następną zimę.

W sadzie kończyć czyszczenie drzew, pnie poprzednio oskrobane pobielić wapnem z gliną.

W piwnicach i kopcach przeglądać zapasy i przewietrzyć.

Jest to zatem niewiele, jednakowoż dopilnowanie powyższych rad będzie w skutkach zbawienne.

Wiadomości gospodarcze.

Projekt dekretu o popieraniu melioracji rolnych. Ministerstwo rolnictwa opracowało i przesłało na Radę Ministrów projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o popieraniu melioracji rolnych, który m. i. przewiduje zwolnienie na przeciąg lat 15 od podatków gruntowych tych nieużytków, które są obecnie nieużytkami, nie podlegającymi podatkom gruntowym, a po zmeliorowaniu staną się gruntami użytkowymi. Rozporządzenie przewiduje również użycie pewnych kwot z funduszu gospodarczego na obniżenie oprocentowania pożyczek, uzyskanych nie w Państwowym Banku Rolnym, lecz w innych instytucjach kredytowych, co udostępni te pożyczki rolnikom.

Czyżby nowa podwyżka taryf kolejowych? Z Warszawy donoszą, że zaniechana poprzednio i odroczone podwyżka cen biletów kolejowych ma stać się znowu aktualną z początkiem roku budżetowego, tj. od 1-go kwietnia b. r. Z równoczesną podwyżką taryfy osobowej w krótkim czasie podniesiona ma być również taryfa towarowa.

Budżet Państwa na 1928—1929 rok. Rok budżetowy w Polsce liczy się od 1-go kwietnia do 1-go kwietnia roku następnego. Znaczy to, że od 1-go kwietnia roku bieżącego obliczenia wszystkich dochodów i wydatków Państwa będą inne, niż były roku zeszłego.

Otóż w tych dniach Rada Ministrów rozpatrywała złożony przez ministra skarbu projekt tego nowego budżetu, który w dochodach będzie wynosił 2 miljardy 525 milionów złotych. W ten sposób czystego dochodu będzie 49 milionów złotych.

Zbiór owoców w r. 1927. Zbiór owoców w r. 1927 wyniósł w całej Rzeczyposp. ogółem 779,615.200 klg. Największą pozycję stanowią jabłka (425 000 kg.), z czego najwięcej dostarczyło wojew. Poznańskie. Największą ilość ogólną różnych owoców wyprodukowaną w wojew. Wołyńskim, bo 128,757.000 kilogr.

Nowa cena monopolowa za spirytus. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6-go stycznia br. (Dz. Ust. Nr. 114 poz. 926) ogłoszono nową podstawową cenę monopolową za 1 hektolitr 100° spirytusu

живляти добре, підсипувати вівса, щоби набрали сил до роботи.

Худобу виганяти кілька разів денно зі стайні, а ялівки гнати до бугая, щоби мати заповнене молоко на слідууючу зиму.

В саді кінчити чищення дерев, пні попередно оскробані, побілити вапном з глиною.

В пивницях і кіпцях переглянути запаси і провітрити.

Є то проте не багато, одначе догляданне повищих рад буде в наслідках корисне.

Відомости господарчі.

Проект декрету о попиранню меліорації рільних. Міністерство рільництва опрацьовало і переслало на Раду міністрів проєкт розпорядку Президента Річипосполитої о попиранню меліорацій рільних, котрий м. і. передвиджує звільнення на протяг літ 15 податків ґрунтових тих неужитків, котрі є тепер неужитками не підлягаючими податком ґрунтовим, а по змеліоризованню будуть ужитковими ґрунтами. Розпорядок передвиджує рівнож ужитте певних сум з господарчого фонду на обниження опроцентовання позичок, одержаних не в Державнім Банку Рільнім, але в інших інституціях кредитових, що дадуть ті позички рільникам.

Чи нова підвижка залізничних тариф? З Варшави доносять, що попередно залишена і відрочена підвижка цін залізничних білетів, має знова статися актуальною з початком бюджетового року, т. є. від 1-го квітня с. р. З рівночасною підвижкою тарифи особової в короткім часі підвижана рівнож має бути товарова тарифа

Бюджет Держави на 1928-1929 рік. Бюджетовий рік в Польщі числиться від 1. квітня до 1. квітня слідууючого року. Значить то, що від 1-го квітня біжучого року обчислення всіх доходів і видатків Держави будуть інші, як попередного року.

Отже в тих днях Рада Міністрів розсліджувала зложений через Міністра skarбу проєкт того нового бюджету, котрий буде виносити в доходах 2 мільярди 525 мільонів золотих, а в видатках 2 мільярду 476 мільонів золотих. В той спосіб чистого доходу буде 49 мільонів золотих.

Збір овочей в 1927 р. виносив в цілій Річипосполитої загалом 779,615 200 кг. Найбільшу позицію становлять яблока (425 000 кг.) з чого найбільше достарчило воев. Познанське. Найбільшу загальну скількість ріжних овочей випродуковано в воев. Волинським, бо 128,757.000 кильограмів.

Нова монополева ціна за спиритус. Розпорядком Ради Міністрів з дня 6-го січня с. р. (Дн.

surowego, który w kampanji w roku 1927/1928 będzie odpędzony i dostarczony na kontyngent zakupu dla Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego przez gorzelnie rolnicze, loco wagon najbliższej od gorzelnii czynnej towarowej stacji kolejowej, względnie loco statek najbliższej przystani. Cena ta dla poszczególnych województw jest następująca: warszawskie 95, łódzkie 104, kieleckie 96, lubelskie 98, białostockie 92, wileńskie 104·50, nowogródzkie 96·50, poleskie 91, wołyńskie 89, poznańskie 96, pomorskie 99, krakowskie 109·50, lwowskie 98, stanisławowskie 96, tarnopolskie 92·50, śląskie 113.

Monopolową cenę nabycia spirytusu surowego z gorzeln przemyślowych w myśl art. 11 ust. 4 i 5 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26-go marca 1927 r. ustala się w kampanji 1927/28 w wysokości następującej: za spirytus kontyngentowy z gorzeln drożdżowych zł. 48·35 za 1 hl. 100°; za spirytus kontyngentowy z pozostałych gorzeln przemyślowych a) zużytkowujących cały wywar zł. 76·98 za 1 hl. 100°, b) niezżytkowujących całego wywaru zł. 67·65 za 1 hl. 100°.

Dywidenda w spółdzielniach nie może przekraczać 11·5%. Według artykułu 57 ustawy o spółdzielniach, dywidenda od wpłaconych udziałów może wynosić najwyżej 2% ponad stopę dyskontową Banku Polskiego. Ponieważ stopa dyskontowa wynosiła w roku 1927 maximum 9·5% przeto dywidenda w spółdzielniach nie może przekraczać 11·5%.

Ulgi podatkowe dla rolników. Celem umożliwienia spłaty zaległości podatku gruntowego właścicielom gospodarstw rolnych, którzy w latach gospodarczych 1925/26 i 1926/27 ponieśli znaczniejsze klęski elementarne, wyrażające się conajmniej w 40% ubytku w zbiorach rolnych i z tego tytułu uzyskali odroczenie płatności podatku gruntowego, przypadającego za wspomniane lata do października 1927 r., Ministerstwo Skarbu upoważniło Naczelników Urzędów skarbowych do udzielania na indywidualne podania płatników — odroczeń płatności tych zaległości do dnia 1. października 1928 r. pod warunkiem natychmiastowego uiszczenia jesiennej raty roku ub. (o ile dotychczas nie została jeszcze wpłacona), oraz wpłacenia do dnia 15. marca 1928 r. oprócz bieżącej wiosennej raty podatku gruntowego. jeszcze na poczet zaległości, kwoty równającej się conajmniej 100% tejże raty.

Ponadto, celem ułatwienia drobnym rolnikom spłaty I. i II. części raty podatku majątkowego, wyznaczonej okólnikiem z dnia 10. sierpnia 1927 r. L. DPO 3148/V/27, Ministerstwo Skarbu zarządziło co następuje:

Upoważniono Naczelników Urzędów Skarbowych do odraczania właścicielom gospodarstw rolnych, (o obszarze do 43 ha), bądź na indywidualne podania, bądź też na zbiorowe wnioski odnośnych zwierzch-

Устав Ч. 114, поз. 976) оголошено нову підставову ціну монополеву за 1 гектолітр 100° сурового спиритусу, котрий в кампанії в 1927/28 році буде вироблений і доставлений на контингент закупна для Дирекції Державного Монополю Спиритусового через рільнічі горальні, loco wagon найблищої від горальні чинної товарової залізничної стачії, зглядно loco корабель найблищої притоки. Ціна та для поодиноких воєвідств є слідоуча: варшавське 96, лодське 104, келецьке 96, любельське 98, білостоцьке 92, виленське 104·50, новгородське 96·50, полеське 91, волинське 89, познанське 96, поморське 99, краківське 109·50, львівське 98, етаниславівське 96, тернопільське 92·50, шлеське 113.

Монополевою ціною набування сурового спиритусу з промислових горалень по мисли арт. 11 уст. 4 і 5 позп. Президента Річипосполитої з дня 26. марта 1927 р. усталюєся в кампанії 1927/28 р. в слідоучій високости: за контингентовий спиритус з дріжджевих горалень зол. 47·35 за 1 гккл 100°, за континентовий спиритус з позісталих промислових горалень а) зужитковуючих цілий вивар зол. 76·98 за 1 гккл. 100°, б) незужитковуючих цілого вивару зол. 67·65 за 1 гккл. 100°.

**Дивіденда в кооперативах не може пере-
крочувати 11·5%.** Після артикулу 57-го устави о кооперативах, дивіденда від вплачених уділів може виносити найвище 2% понад дисконткову стопу Банку Польського. Понеже дисконткова стопа виносила в 1927 році найбільше 9·5% проте дивіденда в кооперативах не може пере-
крочувати 11·5%.

Пільги податкові для рільників. В ціли уможливлення сплати залеглостей ґрунтового податку властителам рльних господарств, котрі в господарчих літах 1925,6 і 1926·7 понесли значнійші елементарні шкоди, виріжняючихся щонайменше в 40% убытку в рільних зборах і з титулу того одержали відроченне платности ґрунтового податку, припадаючого за згадані літа до жовтня 1927 р., Міністерство Скарбу уповажнило Начальників Урядів Скарбових до уділювання на індивідуальні подання платників — відрочення платности тих залеглостей до дня 1-го жовтня 1928 р. під услівем сейчасової заплати осінної рати мин року (о скільки до тепер не зістала еще заплачена), рівнож заплачення до дня 15-го марта 1928 р. крім біжучої весняної рати ґрунтового податку, еще на почет залеглости, квоту рівнаючоїся щонайменше 100% тої рати.

Понадто в ціли полекшення дрібним рільникам сплати I і II. части рати маєткового податку, визначеної обіжником з дня 10-го серпня 1929 р.

ności gminnych — zarówno i części raty podatku majątkowego (o ile takowa dotychczas nie została jeszcze wpłacona), jak i II. części teże raty do dnia 1. października 1928 r. z odsetkami w wysokości 1% miesięcznie za odroczenie.

Przytem, o ile chodzi o udzielanie powyższych ulg drobnym rolnikom na podstawie wniosków zwierzchności gminnych, to Naczelnik Urzędów Skarbowych mogą ulgi te przyznawać jedynie po uprzednim porozumieniu się z odnośnymi starostami.

Ułgi powyższe będą stosowane ogólnie i tylko w tych wypadkach, gdy jednorazowe uiszczenie należności podatku majątkowego byłoby dla płatników rzeczywiście uciążliwe.

Co zrobicieś dla rozpowszechnienia Związku Zawodowych Rolników?

Organizacja Pcw. Sniatyńskiego Z. Z. R.

Za inicjatywą p. Walerjana Niedźwieckiego wyjechał dnia 23-go stycznia delegat Z. Z. R. p. Inż. Włodzimierz Karpiński do Śniatyna, gdzie przy współudziale p. Jarosława Illasiewicza opracował plan objazdu powiatu, na podstawie którego wyznaczono 7 miejscowości dla odbycia Organizacyjnych Zgromadzeń. Do miejscowości tych ludność z 29-ciu gmin, z których 24 dokonało wyboru Zarządu Okręgowego Związku Rolników i delegatów na Zgromadzenie w Śniatynie dla wyboru Zarządu Powiatowego Związku Zawodowego Rolników, pozostałych zaś pięć gmin tylko dlatego nie dokonało natychmiastowego wyboru swoich Zarządów, ponieważ nie było statutowego kompletu.

Jakie zainteresowanie wzbudziła organizacja rolników w Zawodowy Związek, niech posłuży ilość zgromadzonych osób na tych zebraniach, w niektórych bowiem miejscowościach dochodziła ona do kilkuset osób, przy czem z wielkim zadowoleniem w słuchiwano wygłaszanych referatów na temat potrzeby zorganizowania rolników w Związku Zawodowych Rolników. — z wielkim przejęciem się, nawet z entuzjazmem wypowiadała się na temat powyżej zaznaczony, wyrażała podziękowanie dla inicjatorów i delegata na wszelką robotę i trudy dla niej ponoszone, a co najważniejsze, że gromadnie zaraz zapisywała się na członków tego Związku.

Dnia 28-go stycznia b. r. o godzinie drugiej popołudniu odbył się już w sali Rady miejskiej Magistratu Król. Weln. miasta Śniatyna Zjazd delegatów, wybranych przez Zarządy Okręgowego Zawodowego Związku Rolników, dla wyboru Zarządu Powiatowego Związku Zawodowych Rolników. Na zebraniu tem były reprezentowane następujące gminy: Ilince, Rusów, Zaluże, Zaluże-górne, Dragasymów, Zawale, Orelec, Krasnostawce, Mikulince, Tuława, Budyłów, Kułaczyn, Uście, Śniatyn, Widynów, Potoczec, Wołoczkwce, Zadubrowce, Rudniki, Kniaże, Karlów, Trościaniec i Zablotów.

Ч. ДПО 3148/V/27, Міністерство Скарбу зарядило що слідує:

Уповажно Начальників Урядів Скарбових до відрочування властителям рілних господарств, (о обемі до 43 ha), так на індивідуальні подання, як також на збірні внесення дотичних зверхностей громадських — рівнож I. части рати маєткового податку (о скільки вона до тепер не зістає ще заплаченою), як і II. части тої рати до дня 1-го жовтня 1928 р. з відсотками у високости 1% місячно за відроченне.

Притім, о скільки ходить о уділюванне повищих пільг дрібним рілникам на підставі внесків громадських зверхностей, то Начальники Скарбових Урядів можуть ті пільги признавати одиноко по попереднім порозуміннюся з дотичними старостами.

Повищі пільги будуть оглядно стосовані, і тільки в тих случаях, коли одноразове заплаченне належитости маєткового податку булоби для платників очевидно тяжке.

Організація Снятинського Повіта С. З. Р.

З припорушення п. Валеріяна Недзвецького виїхав дня 23-го січня делегат С. З. Р. п. Інж. Володимир Карпінський до Снятина, де при співучасті п. Ярослава Іляевича опрацював план обїзду повіта, на підставі котрого визначено 7 місцевостей для відбуття Організаційних Зборів. До тих місцевостей запрошено населенне з 29 громад, в котрих 24 доконало вибору Округного Заряду Союзу Заводових Рільників і делегатів на Збори в Снятині для вибрання Заряду Союзу Заводових Рільників, а в позісталих 5 громадах тільки ддятого не доконало сейчас вибору своїх Зарядів, понеже не було статutowого комплекту.

Яке заінтересованне викликала організація рільників в Заводовий Союз, нехай послужить число згромаджених осіб на тих зборах, в декотрих місцевостях доходило воно до кількатор осіб, причім з великим одушевленнем вислухували виголошуваних рефератів на темат потреби zorganizования рільників в Заводові Союзи Рільників, — з великим переняттєм, навіть з ентузіазмом виповідалися на темат повище назначений, виражали подяку для ініціаторів і делегатів за розпочату працю і за понесені для них труди, а що найважнійше, що громадно зараз записувалися на членів того Союзу.

Дня 28-го січня с. р. о годині другій по полудни відбувся вже в сали Ради мійської Магістрату Корол. Вільніста Снятина зїзд делегатів, вибраних через Округні Заряди Союзу Заводових Рільників, для вибрання Повітового Заряду Союзу Заводових Рільників. На тім зібранню були репрезентовані слідуєчі громади: Ілинці, Русів, Залуце, Залуце горішне, Драгасимів, Завале, Орелець, Красноставці, Микулинці, Тулава, Будилів, Кулачин, Усте, Снятин, Видинів, Потічок, Волочківці, Задубрівці, Рудники, Княже, Карлів, Тростянець і Заболотів.

По отворенню Зборів вибрано одноголосно председателем п. Михайла Немчевського, почім зібраних привітав,

Po otwarciu Zgromadzenia wybrano jednogłośnie przewodniczącym p. Michała Niemczewskiego, a sekretarzem Władysława Niedźwieckiego, poczem przywitał zebranych, oraz udzielił dalszych wyjaśnień, tak dotyczących się samego Związku i jego celów, jakoteż sposobu wyboru Zarządu Powiatowego, p. delegat Inż. Karpiński, wreszcie przystąpiono do wyborów, które wypadły następująco: jednogłośnie wybrano prezesem p. Dr. Mikołaja Krzysztofowicza z Książego, — Zastępcą: Kosłyniuka Grzegorza ze Śniatyna, — Sekretarzem: Gutowskiego Józefa, również ze Śniatyna, — Skarbnikiem: Hnatiuka Onufrego z Potocza, — Członków Zarządu: Hołubowicza Iwana z Iliniec, Teodowicza Bronisława z Rusowa, Kapaniuka Iwana z Załucza, Jaruzelskiego Zbigniewa z Załucza górnego, Lewickiego Mikołaja z Drahasymowa, Łakustę Prokopa i Mikołaja Nykieforuka z Zawala, Oheruka Dmytra z Orelca, Dawidowicza Krzysztofa z Krasnostawiec, Kicula Iwana z Mikuliniec, Fodczuka Pawła z Tuławy, Kicula Wasyla z Budyłowa, Kuszyckiego Dmytra z Ku'aczyna, Rózko Mikołaja z Uscia, Krupskiego Marcina ze Śniatyna, Mormeluka Wasyla z Widynowa, Teodorowicza Tadeusza z Potoczka, Galdunka Wasyla z Wołockowiec, Dr. Zdzisława Czajkowskiego z Zadubrowiec, Dr. Michała Moysę z Rudnik, Danyluka Dmytra z Książewa, Samotiuka Jurka z Karłowa, Dmytruka Iwana z Trościańca i Łukasza Dmytra z Zablótowa.

Po oświadczeniu się wybranych o przyjęciu wyboru i dłuższem przemówieniu p. Dr. Mikołaja Krzysztofowicza, Prezesa Powiatowego Związku Zawodowych Rolników w Śniatynie o doniosłości tego Związku, wezwał on zebranych do wzniesienia trzykrotnego okrzyku na cześć Marszałka Józefa Piłsudskiego, co też i zebrani z wielkim entuzjazmem wykonali.

Wyrażeniem podziękowania inicjatorom i delegatowi, przewodniczący posiedzenie zamknął.

Tylko ogłoszenia, umieszczone na łamach „PRAWA ROLNIKA“ trafią do każdego Rolnika i odniosą swój skutek.

„PRAWO ROLNIKA“

jest jedynem pismem bezpartyjnym, broniącym praw Rolnika.

KRONIKA.

Mianowania w Z. Z. R. P. Marjan de Walter Cronak został mianowany sekretarzem Wojewódzkim Z. Z. R. — P. Janusz Dunin-Markiewicz został mianowany Sekretarzem Powiatu Stanisławowskiego, zaś p. J. Ostoja-Orzechowski Sekretarzem Powiatu Rohatyńskiego oZ. Z. R.

Odznaczenie. Członek Zarz. Okr. Z. Z. R. w Tyśmienicy, p. Inż. Hollender Antoni, został odznaczony przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej złotym Krzyżem Zasługi.

Inspektorem Wojewódzkim Z. Z. R. na teren Województwa Stanisławowskiego został mianowany p. Stanisław Regulski. Do Inspektora Wojewódzkiego pa-

„Право Рільника“ є одиноким тижневником безпартійним, хоронячим права Рільника.

уділив також дальших пояснень, доторкаючих так самого Союзу і його цілей, як і способів виборів Повітового Заряду p. делегат Инж. Карпінський, вкінці приступлено до виборів, котрі випали слідуячо: одноголосно вибрано Предсідателем p. Др. Николая Кшиштофовича з Княжого, — Заступник: Костинюк Григорій зі Снятина, — Скарбник: Гнатюк Онуфрій з Потічка, — Секретар: Гутовський Йосиф з Снятина, — Члени Заряду: Голубович Іван з Ілинєць, Теодорович Бронислав з Русова, Копанюк Іван з Залуча, Ярузельський Збігнів з Залуча вижнього, Левицький Николай з Драгасимова, Лакуста Прокіп і Николай Никефорук з Заваля, Огерук Дмитро з Орелця, Давидович Кшиштоф з Краноставець, Кіцул Іван з Микулинець, Фодчук Павло з Тулави, Кіцул Василь з Будилова, Кушицький Никола з Кулачина, Рожко Николай з Устя, Крупський Мартин з Снятина, Mormeluk Василь з Видинова, Теодорович Тадей з Потічка, Галдуник Василь з Волочковець, Др. Здзіслав Чайківський з Задубровець, Др. Михайло Мойса з Рудник, Данилюк Дмитро з Княжева, Самотюк Юрко з Карлова, Дмитрук Іван з Тростянця і Лукашук Дмитро з Заболотова.

По заявленню вибраних о прийняттю вибора і довшій промові p. Др. Николая Кшиштофовича, Предсідателя Повітового Союзу Заводових Рільників в Снятині о взнесености того Союзу, завізвав він присутних до взнесення трикратного оклику в честь Маршалка Йосифа Пілсудського, що зібрані з великим ентузіазмом виконали.

Виразуючи подяку ініціаторам і делегатovi предсідатель замкнув засіданне.

Поширюйте і передплачуйте „ПРАВО РІЛЬНИКА“.

НОВИНИ.

Іменовання в С. З. Р. П. Маріян де Вальтер Кронак зістав іменований Воевідським Секретарем С. З. Р. — П. Януш Дунін-Маркевич зістав іменованим Секретарем Станіславівського повіта, — а п. Й. Остоя-Оржехівський Секретарем Рогатинського повіта С. З. Р.

Відзначення. Член Окр. Заряду С. З. Р. в Тисьмениці p. Инж. Голендер Антін зістав відзначений через Президента Річипосполитої золотим хрестом заслуги

Воевідським Інспектором С. З. Р. на області Станіславівського Воевідства зістав іменованим п. Станіслав Регульський. До Воевідського Інспектора належить контролю всіх підчинених йому По-

leży kontrola wszystkich podległych mu Zarządów Powiatowych i Okręgowych. przy równoczesnem prawie wglądania do ksiąg, jakoteż wydawania poleceń ustnych, czy pisemnych.

W sprawie rozklejania ogłoszeń wyborczych donosi nam Starostwo w Stanisławowie co następuje: W obecnym okresie wyborczym bywają rozlepiane tak przez Władze administracyjne, jakoteż przez Okręgowe i Obwodowe Komisje Wyborcze ogłoszenia, mające ścisły związek ze zbliżającymi się wyborami do Sejmu i Senatu. Obwieszczenia te mają służyć do ogłoszenia ich treści jak najszerszej publiczności, wobec czego winne pozostać przez dłuższy okres czasu naklejone. Mimo to jednak p. Starosta przekonał się osobiście, że wyżej wspomniane obwieszczenia są już następnego dnia, a najdalej w parę dni później zaklejone innymi afiszami, prywatnymi ogłoszeniami reklamowymi i t. p. Wobec tego p. Starosta polecił P. T. Magistratom i Urzędowi Gminnym wydać natchmiast stosowne zarządzenie, by obwieszczenia wyborcze nie były zaklejane innymi afiszami, lub zdzierane jako już niepotrzebne i winne pozostać na murach miasta aż do ukończenia okresu wyborczego, t. j. do 11-go marca b. r. Zarazem przypominamy, że niestosujący się do powyższego rozporządzenia będą karani przez Sąd na podstawie ustawy z dnia 26. I. 1907 r. Dz. p. p. Austr. Nr. 17, zawierającej postanowienia dla ochrony wolności wyborów.

Od Redakcji. Od przyszłego numeru rozpoczynamy druk szczegółowych składów Zarządów Okręgowych Z. Z. R. w całym Województwie. — Równocześnie zwracamy się do naszych Czytelników z prośbą, aby nadsyłali nam swoje korespondencje z każdej miejscowości. — Przypominamy również konieczność prenumeraty „Prawa Rolnika“.

Czy jesteś już członkiem Związku Zawodowych Rolników?

Z KRAJU

— Nowy transport cennych zabytków polskich został wysłany znowu z Moskwy do Polski,

— Magistrat m. Częstochowy uchwalił wybudować w bieżącym roku pomnik Pierwszego Prezydenta Polski śp. Gabriela Narutowicza.

— Dnia 21-go stycznia br. było w Polsce 181.653 bezrobotnych, a w tem 38.857 kobiet.

— Podczas polowania w Jastkowie pod Lublinem zastrzelono olbrzymiej wielkości orła kaukaskiego, którego rozpiętość skrzydeł przekracza 2 m,

wітових і Окружних Зарядів, при рівночаснім праві вглядаїня до книг, як також видавання заряджень устних і письменних.

В справі розліплювання виборчих оголошень доносить нам Староство в Станіславові, що слідує: В теперішнім виборчій часі бувають розліплювані так через Адміністраційні Власти, як також через Окружні і Обвоводів Комісії Виборчі оголошення, маючи стислу звязь зі зближаючимися виборами до Сойму і Сенату. Оповіщення ті мають служити до оголошення їх змісту як найширшій публиці, після чого повинні позістати через довший протяг часу наклеєні.

Мімо того однак п. Староста переконався особисто, що вище згадані оповіщення, є вже слідуєчого дня, а найдалше за кілька день пізнійше заклеєні іншими афішами, приватними оголошеннями реклямовими і т. д. Після того п. Староста поручив П. Т. Магістратам і Урядам Громадським видати сейчас відповідне зарядженне, щоби виборчі оповіщення не були заклеювані іншими афішами, або здирані яко вже непотрібні і повинні позістати на мурах аж до покінчення виборів, т. є. до 11-го марта с. р. Рівночасно пригадується, що нестосуючіся до повищого розпорядку будуть карані через Суд на підставі устави з дня 26. січня 1907 р. Дз. п. п. Австр. Ч. 18, вказуючої постанови для охорони вільности виборів.

Від Редакції. Від слідуєчого числа розпочинаємо друк поодиноких складів Окружних Зарядів С. З. Р. в цілім Воевідстві. — Рівночасно звертаємося до наших Читачів з проханнем, щоби надсилали нам свої кorespondенції з кождої місцестости. — Пригадуємо рівнож конечність пренумерати „Прива Рільника“.

Що зробив ти для розповсюдження „Союза Заводових Рільників“?

З КРАЮ.

— Нова пересилка цінних польських засобів зістала знова вислана з Москви до Польщі.

— Магістрат м. Ченстохови ухвалив вибудувати в біжучім році памятник Першого Президента Польщі бл. п. Габрієля Нарutowича.

— Дня 2-го січня с. р. було в Польщі 181.653 безробітних, а в тім 38.857 женщин.

— Підчас польовання в Ясткові під Люблінном застрілено о нечуваній великості кавказького орла, котрого розп'яті крила доходять до 2 м.

ZE SWIATA.

- Niemcy podpisały z Litwą traktat rozjemczy.
- Stosunki polityczne między Włochami a Jugosławią zaczynają się zaostrzać.
- Inżynier duński p. Arnold Christensen wynalazł nowy typ dział przeciw samolotom, które wywoła przewrót w lotnictwie wojskowym.
- W Hiszpanii na 21 milionów ludności wypada 11 milionów analfabetów.
- W Ameryce Środkowej i Grecji rozpoczęły się bardzo groźne wybuchy wulkanów.
- Anglja zamierza anektować kolonie niemieckie w Afryce Wschodniej.

**POPIERAJCIE I ABONUJCIE
„PRAWO ROLNIKA“.**

WESOŁY KĄCIK.**Ma złodziejski wzrok.**

Paweł nie bardzo lubi Filipa i rad wszędzie go obmawia. Raz jednak tak się zagalopował, że powiedział do sąsiada:

— Wiecie kumie, ten Filip to jest taki złodziej, że jak tylko spojrzy na zegarek, to już zaraz brak pięciu minut.

Lekarz kasy chorych.

Lekarz: Wiecie Macieju, nie będę już dalej ukrywał, gdyż z wami jest bardzo źle. Czy macie może jakie życzenie?

Chory: Owszem, mam.

Lekarz? Jakie?

Chory: Aby mi przyprowadzili innego doktora.

ЗІ СВІТА.

- Німці підписали з Литвою зірванне угоди.
- Політичні відносини між Італійцями а Югославією починають зострувати я.
- Інженір дунський п. Арнольд Хрістензен винайшов новий тип армати проти самолетам, котра викличе переверот в військових самолетах.
- В Гішпанії на 21 млонів населення випадає 11 мільонів анальфабетів.
- В Середній Америці і Греції розпочалися дуже грізні вибухи вульканів.
- Англія наміряє анексувати німецькі колонії в Африці Вхідній.

**„ПРАВО РІЛЬНИКА“
передавай з рук до рук.**

ВЕСЕЛИЙ КУТОК**Злодійський зір.**

Павло дуже не любив Пилипа і всюди радо його обмовляв. Раз одначе так загнався, що каже до сусіда:

— Знаєте кумо, той Пилип то такий злодій, що як тільки гляне на годинник, то зараз бракує п'ять хвиль

Лікар' каси хорих.

Лікар: Знаєте Матвію, не можу вже дальше укривати, що з вами є дуже źле. Чи маєте може яке бажання?

Хорій: Овшім, маю.

Лікар: Яке?

Хорій: Щоби мені привели иншого доктора.

**Rolnicy głosują tylko na listę
Nr. 1.**

**ГІЛЬНИКИ ГОЛОСУЮТЬ ТІЛЬКИ
на листу Ч. 1.**

Wydawca: ZWIĄZEK ZAWODOWYCH ROLNIKÓW — Видавець: СОЮЗ ЗАВОДОВИХ РІЛЬНИКІВ
Odpowiedzialny Redaktor: Stanisław Ryszard Hermann. — За редакцію відповідає редактор Станіслав Ришард Герман.

Z druk. i lit. St. Chowańca w Stanisławowie

З прук. і літогр. Ст. Хованця в Станіславоі.